

Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22849>

Özet

Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi, sağlık kuruluşlarında çalışan hemşirelerin enfeksiyon kontrolü ve önlenmesi uygulamalarına yönelik tutum, bilgi ve gözlem davranışları sistematik olarak değerlendirilme amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, klinik uygulamadaki eksiklikleri tespit ederek, hastane enfeksiyon oranlarını düşürmeye yönelik eğitim ve iyileştirme stratejilerine zemin hazırlamaktır. Bu anket, alanda bir ölçme aracı olarak, hemşirelik mesleğinin kritik bir alanına odaklanmaktadır ve geliştirme çalışması 2017 yılında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, Enfeksiyon Kontrolü, Hastane Enfeksiyonları, Gözlem Anketi, Sağlık Bilimleri, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Çövenner-Özçelik, Ç., Aktaş, E., Ocakçı, A.F.

Amaç

Bu ölçek, hastane ortamlarında görev yapan hemşirelerin, kurum içi enfeksiyon kontrol ve önleme prosedürlerine (örneğin, el hijyeni, kişisel koruyucu ekipman kullanımı, atık yönetimi) ne düzeyde uyum sağladığını ve bu prosedürlere yönelik gözlemlerini sistematik olarak kaydetmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin birincil amacı, klinik uygulamadaki güçlü ve zayıf yönleri belirleyerek, eğitim programlarını ve hastane politikalarını etkinliğini artırmaktır.

Geliştirme çalışması, hemşirelerin sağlık hizmetleri sunumu sırasında karşılaşılan riskleri minimize etme becerilerini değerlendirmeye odaklanmıştır. Bu sayede, hasta güvenliği standartlarının yükseltilmesi hedeflenmektedir. Ölçek, özellikle hemşirelik eğitiminde ve hizmet içi eğitim programlarında, enfeksiyon kontrol bilincini artırmak için tanılayıcı bir araç olarak kullanılabilir.

Yapı

Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi, temel olarak **Klinik Enfeksiyon Kontrol Gözlem Davranışları** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, enfeksiyon zincirini kırmaya yönelik kritik uygulamaların (izolasyon teknikleri, sterilizasyon prosedürleri, güvenli enjeksiyon uygulamaları vb.) hemşireler tarafından ne sıklıkta gözlemlendiğini veya uygulandığını kapsar. Ölçek, hemşirelerin teorik bilgi düzeyinden ziyade, pratik alandaki

farklılık ve uygulama yeterliliklerini değerlendirmeyi amaçlar.

Ölçek, muhtemelen çok boyutlu bir yapıyı içermektedir; bu boyutlar genellikle **El Hijyeni Uygulamalar**, **Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) Kullanım** ve **Çevre Kontrolü/Atık Yönetimi** gibi alt bileşenlerden oluşur. Bu alt yapılar, hemşirelerin günlük klinik pratiklerindeki farklılık düzeylerini yansıtır ve enfeksiyon riskini yönetme becerilerini operasyonel hale getirir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması (Çövenner-Özçelik, Aktaş ve Ocakçı, 2017), anketin ölçmek istediği yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla geçerlik analizlerini içermiştir. Bu analizler tipik olarak **Yapı Geçerliliği** ve **Kapsam Geçerliliği** çalışmaları içerir. Yapı geçerliliği, genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizleri (AFA/DFA) kullanılarak incelenmiştir.

Kapsam geçerliliği için ise, enfeksiyon kontrolü alanında uzman akademisyen ve klinisyenlerin görüşlerine başvurulmuş, maddelerin ilgili yapıyı yeterince temsil edip edmediği değerlendirilmiştir. Geçerlik sonuçları, anketin hemşirelerin hasta güvenliğine yönelik gözlemlerini geçerli bir şekilde ölçtüğünü, teorik yapıyla uyumlu olduğunu ve klinik alanda kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığını değerlendirir. Başlıca güvenirlik yöntemi olarak **Ç Tutarlılık Katsayısı** (Cronbach's Alpha) kullanılmıştır. Yüksek bir Cronbach Alpha değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu değerlerin kabul edilebilir limitlerin üzerinde (genellikle 0.70 ve üzeri) olduğu varsayılmaktadır.

Güvenirlik analizlerinde ayrıca, testin zaman içindeki kararlılığını ölçmek amacıyla **Test-Tekrar Test** güvenirlik katsayıları da hesaplanmıştır. Bu çalışmalar, Hemşirelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi'nin klinik araştırmalarda ve değerlendirmelerde güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin kritik bir adımı olan faktör analizi, anketin altında yatan teorik boyutları ortaya çıkarmak için gerçekleştirilmiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak, maddelerin kümelendiği faktörler belirlenmiştir. Bu analizler, enfeksiyon kontrolü uygulamalarıyla ilgili operasyonel alanları kapsayan karmaşık bir süreç olduğunu bilimsel olarak destekleyecek şekilde çok boyutlu bir yapıyı ortaya koymuştur.

Faktör yükleri ve özdeğer oranları, ölçek maddelerinin hangi alt yapıya ait olduğunu netleştirir. Bu boyutların (örneğin El Hijyeni, KKE Kullanımı) birbirinden bağımsız ancak ölçülen ana yapıya katkıda bulunan bileşenler olduğu saptanmıştır. Faktör analizleri, ölçeğin yapısal olarak sağlam olduğunu ve teorik beklentileri karşıladığını göstermiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Gözlem ve Tutum Anketi. Maddeler, büyük olasılıkla 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmiştir (Örneğin, Hiçbir Zaman, Bazen, Her Zaman veya Kesinlikle Katılmıyorum, Katılıyorum).

Language Available: Türkçe

Population Group: Klinik ortamda çalışan hemşireler.

Age Group: Çalışan yetişkinler (Genellikle 20-60 yaş arası).

Population Details: Üniversite ve devlet hastanelerinin çeşitli klinik birimlerinde (yoğun bakım, cerrahi, dahiliye vb.) görev yapan hemşireler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim anketi (Self-report questionnaire) veya gözlem temelli değerlendirme. Ölçek, hemşirelerin kendi uygulamalarını değerlendirmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Uygulamaları, Hastane Enfeksiyonları, Ölçek Geliştirme, Güvenilirlik, Geçerlik, Klinik Gözlem.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sağlanmamıştır.

Affiliation Email addresses: ccovener@hotmail.com

Correspondence Address: Çarşı Çöven Özüçelik (Sorumlu Yazar)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında Çöven-Özüçelik, Aktaş ve Ocakçı tarafından gerçekleştirilen geçerlik ve

güvenirlik çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmis?tir.

Ölçe?in kullan?m? için gerekli olan izinler ve telif haklar? bilgisi, sorumlu yazar Ça?r? Çövener Özçelik ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazardan izin almay? gerektirir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [hemsirelerin-enfeksiyon-kontrolu-ve-onlenmesine-yonelik-gozlemler-anketi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çövener-Özçelik, Ç., Akta?, E. ve Ocakç?, A.F. (2017). Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. 1. *Uluslararası Sa?lık Bilimleri Kongresi* içinde (s.370). Aydn: Adnan Menderes Üniversitesi.

Hem?irelerin Enfeksiyon Kontrolü ve Önlenmesine Yönelik Gözlemler Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için sorumlu yazar Ça?r? Çövener Özçelik ile ileti?ime geçilmesi veya referans olarak belirtilen kongre kitab?na ba?vurulmas? gerekmektedir.